

บทคัดย่อ

จาก bioassay-guided fractionation ของสารสกัดจากต้นกะเม็ง สามารถแยกสารสำคัญได้ 6 ชนิด ได้แก่ 5-hydroxymethyl-(2, 2': 5', 2'')-terthienyl tiglate (1), 5-hydroxymethyl-(2, 2': 5', 2'')-terthienyl agelate (2), 5-hydroxymethyl-(2, 2': 5', 2'')-terthienyl acetate (3), ecliptal (4), orobol (5) และ wedelolactone (6). ผลการทดลองพบว่า wedelolactone (6) มีฤทธิ์ต้านเอนไซม์ HIV-1 integrase ได้ดีที่สุด โดยให้ค่า $IC_{50} = 4.0 \mu M$ รองลงมาได้แก่ orobol (5) มีค่า $IC_{50} = 8.1 \mu M$ ในขณะที่ terthiophene compounds ไม่มีฤทธิ์ ($IC_{50} > 100 \mu M$) จากการศึกษาในครั้งนี้จึงสนับสนุนการใช้ต้นกะเม็งในการรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์ โดยสอดคล้องกับตำรายาไทยที่ใช้ต้นกะเม็งในการรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบเลือด (blood-related disease)

Kaempferia parviflora Wall. ex Baker เป็นพืชชนิดหนึ่งในวงศ์ Zingiberaceae ที่มีชื่อเรียกภาษาไทยว่า กระชายดำ ส่วนของเหง้าใช้ในการรักษาโรคเก๊าท์ แผลในปากและแผลฝีหนองต่างๆ สืบเนื่องจากการที่สารสกัดเหง้ากระชายดำมีฤทธิ์ในการรักษาอาการอักเสบและมีฤทธิ์ยับยั้งการหลั่งสาร nitric oxide ที่ดี ($IC_{50} = 7.8 \mu g/ml$) คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาฤทธิ์ด้านการหลั่ง nitric oxide ของสารสำคัญที่แยกได้จากเหง้ากระชายดำ โดยใช้ RAW264.7 cells จากการทำ bioassay-guided fractionation ของสารสกัดเหง้ากระชายดำ สามารถแยกสารสำคัญได้ 7 สาร ในกลุ่ม methoxyflavones จาก hexane fraction การศึกษาฤทธิ์ด้านการอักเสบพบว่า สารตัวที่ 5 (5-hydroxy-3,7,3',4'-tetramethoxyflavone) มีฤทธิ์ยับยั้งการหลั่ง nitric oxide ได้ดีที่สุด โดยให้ค่า $IC_{50} = 16.1 \mu M$ ตามด้วยสารตัวที่ 4 ($IC_{50} = 24.5 \mu M$) และสารตัวที่ 3 ($IC_{50} = 30.6 \mu M$) นอกจากนี้ยังพบว่าสารตัวที่ 5 มีฤทธิ์ด้านการหลั่ง prostaglandin E_2 ได้ดี โดยให้ค่า $IC_{50} = 16.3 \mu M$ แต่ไม่มีผลยับยั้งการหลั่ง TNF- α ($IC_{50} > 100 \mu M$) จากการศึกษาในครั้งนี้จึงสนับสนุนการใช้เหง้ากระชายดำในตำรายาไทย ในการรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับการอักเสบ โดยมีฤทธิ์ยับยั้งการหลั่ง nitric oxide แล PGE_2 แต่มีผลเล็กน้อยต่อ TNF- α

คำสำคัญ : HIV-1 integrase, *Eclipta prostrata*, RAW264.7 cells, Anti-inflammatory activity, *Kaempferia parviflora*

Abstract

The bioassay-guided fractionation for anti-HIV-1 integrase activity led to the isolation of six compounds from the whole plant extract of *Eclipta prostrata* extract. They were identified as 5-hydroxymethyl-(2, 2': 5', 2'')-terthienyl tiglate (1), 5-hydroxymethyl-(2, 2': 5', 2'')-terthienyl agelate (2), 5-hydroxymethyl-(2, 2': 5', 2'')-terthienyl acetate (3), ecliptal (4), orobol (5) and wedelolactone (6). Of these, compound 6 showed the highest activity against HIV-1 integrase (IN) with an IC_{50} value of $4.0 \pm 0.2 \mu M$, followed by compound 5 ($IC_{50} = 8.1 \pm 0.5 \mu M$), whereas the four terthiophene compounds (1-4) were inactive ($IC_{50} > 100 \mu M$). This is the first report of anti-HIV-1 IN activities for wedelolactone (6), a coumarin derivative, and orobol (5), an isoflavone derivative. This study, therefore supports the use of *E. prostrata* in AIDS patients, which is in accord with its traditional use by Thai traditional doctors for curing blood related diseases.

Kaempferia parviflora Wall. ex Baker, is one of the plants in the Zingiberaceae family, locally known in Thai as kra-chai-dam. The rhizome of this plant has been used for treatment of gout, aphthous ulcer and abscesses. Since *K. parviflora* rhizomes have long been used for treatment of inflammation and possessed marked nitric oxide (NO) inhibitory activity ($IC_{50} = 7.8 \mu g/ml$), we thus investigated the inhibitory activity of compounds isolated from this plant against lipopolysaccharide (LPS)-induced NO release in RAW264.7 cells. From bioassay-guided fractionation of *K. parviflora*, seven methoxyflavones were isolated from the hexane fraction and were tested for their anti-inflammatory effects. Among the isolated compounds, compound 5 (5-hydroxy-3,7,3',4'-tetramethoxyflavone) exhibited the highest activity against NO release with an IC_{50} value of $16.1 \mu M$, followed by 4 ($IC_{50} = 24.5 \mu M$) and 3 ($IC_{50} = 30.6 \mu M$). Compound 5 was also tested on LPS-induced prostaglandin E_2 (PGE_2) and tumor necrosis factor- α (TNF- α) releases from RAW264.7 cells. It was revealed that 5 showed appreciable inhibitory effect on PGE_2 release ($IC_{50} = 16.3 \mu M$), but inactive on TNF- α ($IC_{50} > 100 \mu M$). These findings may support the use in Thai traditional medicine of *K. parviflora* for treatment of inflammatory-related diseases through the inhibition of NO and PGE_2 releases but partly due to that of TNF- α .

Keywords: HIV-1 integrase, *Eclipta prostrata*, RAW264.7 cells, Anti-inflammatory activity, *Kaempferia parviflora*